

POSTANOWIENIE Z DNIA 5 LIPCA 2012 R.

WZ 21/12

Prokurator nie jest uprawniony do zaskarżenia zażaleniem rozstrzygnięcia w przedmiocie dowodów rzeczowych, zawartego w wyroku warunkowo umarzającym postępowanie karne (art. 323 § 2 k.p.k. w zw. z art. 342 § 4 k.p.k.).

Przewodniczący sędzia SN W. Błuś (sprawozdawca).

Sędziowie SN: M. Buliński, J. B. Rychlicki.

Sąd Najwyższy w sprawie ppłk. rez. Artura K., wobec którego warunkowo umorzono postępowanie, po rozpoznaniu w Izbie Wojskowej na posiedzeniu w dniu 5 lipca 2012 r., zażalenia prokuratora na zarządzenie Zastępcy Prezesa Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 14 maja 2012 r., o odmowie przyjęcia środka odwoławczego.

postanowił u t r z y m a ć w mocy zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2012 r. Wojskowy Sąd Okręgowy w W., częściowo umorzył, a częściowo warunkowo umorzył postępowanie karne wobec ppłk. rez. Artura K. oskarżonego o czyny z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 270 § 2a k.k. w zw. z art. 12 k.k. oraz z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 270 § 2a k.k. W punkcie IV tego wyroku Wojskowy Sąd Okręgowy w W., na podstawie art. 230 § 2 k.p.k., orzekł zwrot zatrzymanych w toku postępowania rzeczy.

Prokurator, po doręczeniu mu odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem w dniu 25 kwietnia 2012 r., w dniu 9 maja 2012 r. wniósł od wskazanego wyżej orzeczenia apelację na niekorzyść oskarżonego.

Zarządzeniem z dnia 14 maja 2012 r. Zastępca Prezesa Wojskowego Sądu Okręgowego w W., na podstawie art. 429 § 1 k.p.k., odmówił przyjęcia wymienionego środka odwoławczego jako wniesionego po terminie. Jednocześnie uznał, że rzeczywista treść wniesionego środka odwoławczego w istocie wskazuje na to, iż prokurator błędnie oznaczył go jako „apelacja”, zamiast „zażalenie”. Pogląd swój uzasadnił twierdzeniem, że prokurator, także należy do kręgu podmiotów uprawnionych do wniesienia zażalenia na rozstrzygnięcie co do dowodów rzeczowych, zawartego w wyroku warunkowo umarzającym postępowanie (art. 342 § 4 k.p.k.), pomimo tego, iż nie wynika to bezpośrednio z treści art. 323 § 2 k.p.k. W ocenie Zastępcy Prezesa Wojskowego Sądu Okręgowego w W., prokurator w takiej sytuacji, nie jest więc uprawniony do skarżenia orzeczenia w przedmiocie dowodów rzeczowych zawartego w wyroku warunkowo umarzającym postępowanie na zasadach ogólnych wyrażonych w art. 444 k.p.k., tj. w drodze apelacji.

Powyższe zarządzenie zaskarżył w drodze zażalenia Prokurator Wojskowej Prokuratury Okręgowej w W., zarzucając: „obrazę przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 429 § 1 k.p.k. w zw. z art. 342 § 4 k.p.k. i art. 323 § 2 k.p.k., mającą wpływ na treść orzeczenia, polegającą na niezasadnym uznaniu, iż prokuratorowi nie przysługuje środek odwoławczy w postaci apelacji od rozstrzygnięcia w przedmiocie dowodów rzeczowych, zawartego w wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 3 kwietnia 2012 r., na mocy którego warunkowo umorzono postępowanie karne przeciwko ppłk. rez. Arturowi K. oraz nieuprawnionym przyjęciu, iż złożona w terminie przez oskarżyciela publicznego apelacja może być rozpatrywana wyłącznie jako zażalenie, które zostało złożone po terminie

przewidzianym dla wniesienia tego rodzaju środka odwoławczego, co w konsekwencji skutkowało odmową jego przyjęcia;

– obrazę przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 429 § 1 k.p.k. w zw. z art. 460 k.p.k., mającą wpływ na treść orzeczenia, polegającą na nieuwzględnieniu wskazanego w art. 460 k.p.k., zdanie drugie po średniku – czternastodniowego terminu, uprawniającego do złożenia zażalenia, przysługującego w przypadku kiedy odwołujący się złoży wniosek o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku oraz bezzasadnym uznaniu, iż wniesiony dnia 9 maja 2012 r. przez prokuratora środek odwoławczy od wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 3 kwietnia 2012 r., kwestionujący prawidłowość zawartego w nim rozstrzygnięcia w przedmiocie dowodów rzeczowych – złożony został po terminie.”

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie prokuratora okazało się niezasadne. Powody utrzymania w mocy zaskarżonego zarządzenia nie wynikają jednak z podzielenia przez Sąd Najwyższy argumentacji zawartej w zaskarżonym zarządzeniu.

Prokurator w zażaleniu na zarządzenie odmawiające przyjęcia środka odwoławczego, w pierwszej kolejności, podnosi, że od zawartego w wyroku warunkowo umarzającym postępowanie rozstrzygnięcia sądu co do dowodów rzeczowych przysługuje mu apelacja. Stanowisko to uzasadnia treścią art. 425 k.p.k., wywodząc przy tym, iż taki wyrok, jak każdy inny, może być zaskarżony apelacją w całości lub w części. I taką właśnie apelację złożył oskarżyciel publiczny. Rację ma prokurator twierdząc, że od wyroku warunkowo umarzającego postępowanie przysługuje apelacja. Jednak w art. 444 *in fine* k.p.k., określającym prawo strony do apelacji od wyroku sądu pierwszej instancji, ustawodawca zawarł zastrzeżenie „chyba, że ustawa stanowi inaczej”. Jest to o tyle istotne, iż w art. 342 k.p.k. ustawodawca odmiennie uregulował kwestie związane z możliwością

zaskarżenia rozstrzygnięcia co do dowodów rzeczowych zawartego w wyroku warunkowo umarzającym postępowanie. I tak zgodnie z treścią § 3 i § 4 art. 342 k.p.k. wyrok warunkowo umarzający postępowanie powinien zawierać w razie potrzeby rozstrzygnięcie co do dowodów rzeczowych i może być ono zaskarżone przez osoby wskazane w art. 323 § 2 k.p.k. Ostatnio wymieniony przepis stanowi, że zażalenie na postanowienie prokuratora co do dowodów rzeczowych, w razie umorzenia śledztwa, przysługuje podejrzanemu, pokrzywdzonemu i osobie, od której przedmioty te odebrano lub która zgłosiła do nich roszczenie. Środkiem odwoławczym jest zatem zażalenie, mimo że rozstrzygnięcie co do dowodów rzeczowych zawarte jest w wyroku. Takie rozwiązanie jest odstępstwem od reguły, iż właściwym środkiem odwoławczym od wyroku jest apelacja. Pamiętać przy tym należy, że zażalenie jest możliwe wówczas, gdy wyrok nie jest skarżony apelacją w szerszym zakresie. Jeżeli strona wywiodła apelację kwestionującą np. okres próby czy też obowiązki nałożone na oskarżonego to skarżący w apelacji może również podnosić zarzuty dotyczące rozstrzygnięcia co do dowodów rzeczowych. Ustawodawca określając w art. 342 § 4 k.p.k. podmioty uprawnione do złożenia zażalenia i nie wymieniając w tym przepisie prokuratora, pozbawił go w istocie możliwości zaskarżenia w tym trybie decyzji sądu dotyczącej dowodów rzeczowych. W tym miejscu wypada przypomnieć, że zgodnie z treścią art. 342 § 4 w pierwotnym brzmieniu k.p.k. z 1997 r. (Dz. U. Nr 89, poz. 555), zażalenie na postanowienie o warunkowym umorzeniu służyło: prokuratorowi (podkr. SN), pokrzywdzonemu i oskarżonemu. Prokurator był zatem wprost wymieniony jako jeden z podmiotów uprawnionych do złożenia środka odwoławczego w postaci zażalenia w przedmiotowym zakresie. Jednocześnie, zgodnie z obowiązującą wówczas treścią art. 342 § 5 k.p.k., na postanowienie co do dowodów rzeczowych zażalenie służyło osobom wskazanym w art. 323 § 2 k.p.k. tj. podejrzanemu, pokrzywdzonemu i

osobie, której przedmioty te odebrano lub która zgłosiła do nich roszczenie. Zmianę treści art. 342 k.p.k., w zakresie określenia podmiotów uprawnionych do zaskarżenia rozstrzygnięcia co do dowodów rzeczowych zawartego w wyroku warunkowo umarzającym postępowanie, dokonaną ustawą z dnia 10 stycznia 2003 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego, ustawy – Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania karnego, ustawy o świadku koronnym oraz ustawy o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 17, poz. 155) należy ocenić negatywnie (por.: J. Skorupka: Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 2012, uwagi do art. 342 k.p.k., teza 6., Legalis; P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek: Kodeks postępowania karnego. Komentarz do art. 297-647, t. II, Warszawa 2011, uwagi do art. 342, teza 8., Legalis; T. Kozłowski: Warunkowe umorzenie postępowania karnego, Warszawa 2009, s. 167).

Skoro oskarżonemu przysługuje zażalenie na zawarte w wyroku warunkowo umarzającym postępowanie rozstrzygnięcie co do dowodów rzeczowych, to nie sposób przyjąć, że prokuratorowi w tym samym zakresie przysługuje inny środek odwoławczy, a mianowicie apelacja.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy utrzymał w mocy zaskarżone zarządzenie.